

๔. กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายหรือสนับสนุนดูแลนักเรียนที่มีการพักค้างคืนภายในโรงเรียน
พื้นที่สูงในปัจจุบันอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๕. กระทรวงศึกษาธิการเคยได้รับรายงานหรือเคยแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานศึกษา
ในเขตพื้นที่สูง อำเภอต๋อยเต่า อำเภอฮอด อำเภออมก๋อย และอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ หรือไม่
อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในห้วงกระทู้ถาม

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ศรีโสภา โกฏคำลือ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

จังหวัดเชียงใหม่

คำตอบกระทู้ถามแยกเฉพาะที่ ๗๒๑/ร.

ของ นางสาวศรีโสภณ โกฏาคำลือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย จังหวัดเชียงใหม่
เรื่อง ขอรบแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาในเขตพื้นที่สูงของจังหวัดเชียงใหม่

ข้าพเจ้า ศาสตราจารย์ณฤมิต ภิญญโณสินวัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ขอตอบ
กระทู้ถาม เรื่อง ขอรบแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาในเขตพื้นที่สูงของจังหวัดเชียงใหม่
ของท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ดังนี้

คำถามข้อที่ ๑

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ มีมาตรการในการดูแลบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่สูงอย่างไร
เพื่อเป็นแรงจูงใจให้บุคลากรทางการศึกษามีความพร้อมในการปฏิบัติงานในพื้นที่ห่างไกล ขอรบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๑

กระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียนว่า ได้มีมาตรการในการดูแลและสนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพ
ของบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่ลักษณะพิเศษ โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) ได้กำหนดให้มีการลดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งหรือ
การดำรงวิทยฐานะของผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะจาก ๔ ปี เหลือ ๓ ปี ทั้งในสายการสอน
และสายการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาในพื้นที่ลักษณะพิเศษที่ตั้งอยู่ในพื้นที่
ที่มีความยากลำบาก เป็นพื้นที่เกาะ บนภูเขาสูง หุบเขา หรือเชิงเขาที่ไม่สามารถเดินทางด้วยพาหนะใด ๆ
ได้สะดวกตลอดปี หรือพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อความมั่นคงของประเทศหรือเหตุอื่นตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด
โดยจะต้องปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่พิเศษไม่น้อยกว่า ๓ ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ
รวมถึงเพิ่มคะแนนเป็นกรณีพิเศษในการขอวิทยฐานะและการเลื่อนวิทยฐานะสำหรับครูและผู้บริหาร
ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ลักษณะพิเศษด้วย

อีกทั้ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดให้คณะกรรมการ
บริหารวงเงินการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการระดับเขตพื้นที่การศึกษา สามารถกำหนดวงเงินจัดสรร
ให้ข้าราชการครูที่มีผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงภัย
กัณดาร การคมนาคมไม่สะดวก รวมถึงสถานศึกษาขาดอัตรากำลังแต่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูง
โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องประกาศเป็นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการบริหารวงเงินที่กัณไว้
เพื่อการบริหารสำหรับการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ทราบโดยทั่วไป
เป็นการล่วงหน้าตามคู่มือการดำเนินการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

นอกจากนี้ สพฐ. ยังได้จัดสรรงบประมาณสำหรับก่อสร้างบ้านพักครูให้กับโรงเรียนในพื้นที่ลักษณะพิเศษก่อนโรงเรียนในพื้นที่ตั้งปกติตามลำดับความจำเป็นเร่งด่วน พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณงบครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง รถจักรยานยนต์ รถยนต์ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้กับโรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารอีกด้วย

คำถามข้อที่ ๒

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการเคยมีนโยบาย “ครูคืนถิ่น” หรือไม่ การดำเนินการนโยบายนี้เป็นอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๒

กระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียนว่า ที่ผ่านมา ได้มีการดำเนินโครงการการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่นมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร และพื้นที่ที่มีความต้องการครูในสาขาวิชาเฉพาะ รวมถึงส่งเสริมให้ครูที่จบการศึกษาและเป็นบุตรหลานของคนในท้องถิ่นได้กลับไปปฏิบัติหน้าที่ในภูมิลำเนาของตนเอง ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการโยกย้ายบ่อยครั้ง และสร้างความผูกพันกับชุมชน อันนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาในระยะยาวอย่างยั่งยืน

อย่างไรก็ดี โครงการนี้มุ่งเป้าหมายที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลการเรียนดี มีความตั้งใจอยากเป็นครูและมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ห่างไกล หรือพื้นที่ขาดแคลนครูในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยจะเริ่มจากกระบวนการคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมโครงการจากทั่วประเทศ ให้การสนับสนุนทุนการศึกษาตลอดหลักสูตรการเรียนครูในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจะมีการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และวิชาชีพ และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้รับการบรรจุเข้ารับราชการครูในสังกัด สพฐ. โดยมีเงื่อนไขผูกพันในการปฏิบัติงานในพื้นที่ภูมิลำเนา หรือพื้นที่ที่กำหนดเป็นระยะเวลาหนึ่ง

ปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาได้ปรับเปลี่ยนโครงการดังกล่าวเป็นโครงการ “ครูรัก(ษ์)ถิ่น” โดยกำหนดคุณสมบัติการคัดเลือกเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีภูมิลำเนาตามทะเบียนบ้านในตำบลที่ สพฐ. กำหนด ให้เข้าเรียนระดับอุดมศึกษาในสาขาประถมศึกษาและปฐมวัย สำหรับผู้ได้รับทุน จะได้รับการบรรจุในเงื่อนไขพิเศษ โดยไม่มีการสอบแข่งขันในโรงเรียนที่มีลักษณะ ดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนบนพื้นที่สูง โรงเรียนชายขอบ โรงเรียนเกาะแก่ง และโรงเรียนพื้นที่เสี่ยงภัย ทั้งนี้ เมื่อรับการบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูผู้ช่วยแล้วจะต้องปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่บรรจุเป็นระยะเวลาอย่างน้อย ๖ ปี

คำถามข้อที่ ๓

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนพื้นที่สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนในเขตพื้นที่สูงที่ไม่มีระบบไฟฟ้า สัญญาณโทรศัพท์ และสัญญาณอินเทอร์เน็ตอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๓

กระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียนว่า สพฐ. ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านโรงเรียนที่ไม่มีระบบไฟฟ้า โดยสนับสนุนงบประมาณจัดซื้อเครื่องกำเนิดไฟฟ้าให้แก่โรงเรียนที่ขาดแคลนไฟฟ้าทั่วประเทศและสนับสนุนระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียม (IP-star) รวมถึงสนับสนุนงบประมาณเช่าสัญญาณอินเทอร์เน็ตผ่านเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ

อย่างไรก็ดี สพฐ. ได้ดำเนินการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ (โรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและโรงเรียนพื้นที่เกาะ) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งการพัฒนาคุณภาพการอ่าน ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพให้กับนักเรียนในโรงเรียนพื้นที่ดังกล่าวด้วย

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ยังได้มีศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” สำหรับส่งเสริมและจัดการเรียนรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่สูง ทั้งการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ตลอดจนได้มีการประสานกองทุนพัฒนาไฟฟ้าและกองทุนส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน เพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนอุปกรณ์และระบบไฟฟ้าให้แก่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้มีความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนรู้

คำถามข้อที่ ๔

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายหรือสนับสนุนดูแลนักเรียนที่มีการพักค้างคืนภายในโรงเรียนพื้นที่สูงในปัจจุบันอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๔

กระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียนว่า ได้มีนโยบายการประกันโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียนทุกคน โดยนักเรียนที่มีภูมิลำเนาตั้งอยู่ในพื้นที่ทุรกันดารและห่างไกลจากโรงเรียน ได้จัดให้มีหอพักนักเรียนในโรงเรียนและมีการบริหารจัดการ ดังนี้

๑. จัดให้มีหอพักนักเรียนในโรงเรียน และจัดสรรงบประมาณซ่อมแซมสำหรับโรงเรียนที่มีความจำเป็น
๒. จัดอาหารครบ ๓ มื้อ ทั้งวันปกติและวันหยุด
๓. จัดสรรงบประมาณค่าเครื่องนอน ค่าอุปกรณ์ประกอบอาหารและหรือบริหารจัดการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับนักเรียนพักนอน
๔. จัดให้มีครูประจำหอพักนอน และจัดสรรค่าตอบแทนให้ครูที่รับผิดชอบนักเรียนพักนอน

๕. จัดให้มีการส่งเสริมดูแลสุขอนามัย เช่น จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม และระบบน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดเพียงพอ

๖. จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และกิจกรรมเสริมสร้างทักษะวิชาการ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต

คำถามข้อที่ ๕

กระทรวงศึกษาธิการเคยได้รับรายงานหรือเคยแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่สูงอำเภอดอยเต่า อำเภอฮอด อำเภอมก๋อย และอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ หรือไม่อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๕

กระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียนว่า ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาในเขตพื้นที่สูง ๔ อำเภอของจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ อำเภอฮอด อมก๋อย ดอยเต่า และแม่แจ่มมาอย่างต่อเนื่อง โดยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลสถานศึกษาและแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ (โรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและโรงเรียนพื้นที่เกาะ) อีกทั้งตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นต้นมา ได้จัดทำโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนา ๔ ด้าน คือ ๑) ทักษะวิชาการ ๒) ทักษะชีวิต ๓) ทักษะอาชีพ และ ๔) คุณภาพนักเรียนพักนอน